

SCRISOARE DESCHISĂ

Către: Primăria Cluj-Napoca
În atenția: domnului Emil Boc, Primar

Către: Inspectoratul Școlar Județean Cluj
În atenția: doamnei Marinela Marc, Inspector General Școlar

Către: Direcția de Asistență Socială și Medicală
În atenția: domnului Aurel Mocanu, Director executiv

Către: Instituția Prefectului-Județul Cluj
În atenția: doamnei Irina Munteanu, Prefect

Spre știință: Agenția Națională pentru Romi
Punctul Național de Contact pentru Romi

Stimate doamne, stimați domni,

Prin prezenta scrisoare, protestăm vehement împotriva rasismului anti-rom și a segregării copiilor romi în educație având în vedere proiectul “ÎMPREUNĂ PENTRU VIITOR – Servicii complementare de educație timpurie în comunități vulnerabile din municipiul Cluj-Napoca” depus spre finanțare prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României, Componenta C15 – Educație, apel de proiecte “Dezvoltare serviciilor de educație timpurie complementare”. Proiectul în cauză intenționează să desfășoare servicii complementare cu caracter educațional în zona Pata-Rât pentru un număr de 50 de copii romi proveniți din cadrul comunității segregate din proximitatea rampei de gunoi.

Ne exprimăm îngrijorarea cu privire la deciziile politice și administrative luate de către autoritățile și instituțiile educaționale care contribuie în mod conștient la perpetuarea și

extinderea unor situații de segregare în educație a copiilor romi. Vă aducem la cunoștință, faptul că segregarea în educație reprezintă o încălcare gravă a legilor în vigoare, atât la nivel național cât și la nivel internațional, precum Directiva 43/2000 a Uniunii Europene privind egalitatea rasială, respectiv Ordinul Ministerului Educației nr. 6134/2016 care interzice cu desăvârșire segregarea educațională. Curtea Europeană de Drepturile Omului a emis o serie de decizii împotriva statelor membre pentru cazuri de discriminare și segregare a copiilor romi în educație (vezi Cehia, Ungaria, Grecia). În relație cu legislația Uniunii Europene, Comisia Europeană a decis în data de 19 Aprilie anul curent să trimită Slovacia în Curtea Europeană de Justiție pentru segregarea copiilor romi în educație. Mai mult, cadrul Strategic European pentru Romi al Uniunii Europene, adoptat în 2020, respectiv Recomandarea Consiliului Uniunii Europene adoptată în unanimitate de către Statele Membre în 2021, includ atât obiective specifice cât și ținte care trebuie atinse până în 2023 cu privire la prevenirea și eradicarea segregării în educație a copiilor romi. Strategia adoptată de către guvernul României pentru incluziunea socială a cetățenilor romi pentru perioada 2022-2027 include măsuri care vizează asigurarea accesului egal al copiilor romi la învățământ de calitate în medii nesegregate. Cadrul Strategic European pentru Romi are ca obiectiv principal prevenirea și combaterea anti-țigănistului și a discriminării împotriva romilor, clarificând faptul că aceste fenomene stau la baza excluziunii romilor în societate, iar segregarea constituie o manifestare cu caracter rasist, acționând contrar obiectului de incluziune socială a romilor.

Va reamintim faptul că regulamentul programului ESF+ prevede în mod clar faptul că investițiile care conduc la /sau perpetuează situații de segregare sunt interzise, în acest sens, programul incluzând măsuri specifice care să prevină segregarea și să faciliteze în mod activ desegregarea, atât în educație cât și cea rezidențială.

Segregarea școlară este, la rândul ei, o formă de rasism anti-rom manifestat în sistemul de învățământ din România. Alăturându-se zecilor de cazuri de segregare semnalate de organizațiile romilor de-a lungul timpului, inclusiv în ultimii ani, unul dintre cazurile cele mai recente a fost adus în atenția Consiliului Național pentru combaterea Discriminării în

septembrie 2022 în Suceava, unde elevii romi erau plasați să învețe în sala de sport a școlii, clădire separată de incinta școlii unde învață elevii majoritari.

Referitor la rasismul anti-rom din mediul educațional, numeroase rapoarte naționale, europene și internaționale (studiul Participare, absenteism școlar și experiența discriminării în cazul romilor din România” al Romani CRISS cu susținerea UNICEF, din 2011; Raportul „Rasismul la români” al organizației Active Watch, din 2014; „Challenging discrimination promoting equality” al Romani CRISS împreună cu ERRC, din 2016, Raportul anual al organizației Amnesty International pe 2015-2016; Raportul din 2014 al Comisiei Europene „Report of Discrimination of Roma Children in Education” etc.) constată faptul că discriminarea rasială în școlile din România este un fenomen cronicizat și extrem de grav.

Comunitatea romă din zona Pata-Rât, unde conviețuiesc aproximativ 170 de familii de romi, este în proximitatea gropii de gunoi, fiind cel mai toxic areal urban al Clujului, conform studiului făcut de către Centrul de Mediu și Sănătate din Cluj-Napoca, din monstrele de sol prelevate și analizate, au reieșit următoarele:

- Valoarea concentrației de plumb este de 38,6 mg/kg s.u. (substanță uscată), valoarea normală fiind de 20 mg/kg s.u.;
- Concentrația de seleniu este de 8,2 mg/kg s.u., valoarea normală fiind de 1 mg/kg s.u.; raful de intervenție fiind depășită;
- Concentrația de cupru este de 103,5 mg/kg s.u., valoarea normală fiind de 1 mg/kg s.u.; fiind cu mult depășită;
- Concentrația de mangan este de 11 398,4 mg/kg s.u., valoare ce depășește cu mult pragul de alertă; valorile normale se înscriu în jurul a 900 mg/kg s.u.;
- Valoarea concentrației de bariu este de 338,4 mg/kg s.u., cu 188,4 mg/kg s.u. mai mult decât valoarea normală.

În anul 2017, Mediafax arată că, concentrațiile admise la azot amoniacal au fost depășite de 750 de ori și de 12,8 ori la cloruri, în urma poluării masive a unui pârau din zona alunecărilor de teren pe fosta rampă de gunoi de la Pata Rât.

Conform măsurătorilor efectuate în perioada martie 2021 – ianuarie 2022 (raportul ENHOJUST) în comunitatea Pata Rât, nivelul de poluare al aerului cu particule în suspensie (PM2,5 și PM10) a fost depășit îngrijorător de mult peste limitele admise de legea 104 din 2011. Astfel, s-a constatat că timp de 86 de zile au fost depășite limitele PM2.5 și timp de 97 de zile au fost depășite valorile PM10. Putem concluziona că în sănătatea cetățenilor rezidenți în zona Pata Rât a fost pusă în pericol sau periclitată, din cauza expunerii zilnice a aerului cu un grup de poluare ridicat în perioada efectuării măsurătorilor.

În data de 19 Aprilie 2023, Comisia Europeană decide să trimită Slovacia la Curtea de Justiție a Uniunii Europene, deoarece nu a abordat eficient segregarea copiilor romi în educație. Având în vedere cadrul Strategic al romilor al UE pentru egalitate, incluziune și participare pentru perioada 2020-2030, pe care Comisia Europeană l-a adoptat în octombrie 2020, a fost prima acțiune directă de punere în aplicare a Planului de Acțiune al UE împotriva rasismului 2020-2025. În cadrul acestei strategii este subliniată nevoia unui angajament consolidat pentru a combate discriminarea, inclusiv anti-țigănistul și pentru a îmbunătăți incluziunea romilor în educație. Unul dintre obiectivele cele mai importante este reducerea a cel puțin la jumătate a proporției de copii romi care frecventează școli primare segregate pentru a se asigura că până în 2040, mai puțin de unul din cinci copii romi să urmeze școli, inclusiv ceea ce în proiectul de mai sus, întărește segregarea rezidențială și școlară, unde beneficiarii acestor servicii sunt doar romii.

Conform Ordinului nr. 6134/2016 privind interzicerea segregării școlare în unitățile de învățământ preuniversitar al Ministerului Educației Naționale și Cercetării Științifice, la secțiunea I, art.4 (I) Constituție segregare școlară pe criteriul etnic separarea fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor aparținând unui grup etnic în unitatea de învățământ preuniversitar/grupe/clase/clădiri/ultimele două banci/alte facilități, astfel încât procentul

antepreșcolarilor, preșcolarilor sau elevilor aparținând grupului etnic respectiv din totalul elevilor din unitatea de învățământ preuniversitar/grupe/clase/clădiri/ultimele două banci/alte facilități este disproporționat în raport cu procentul pe care copiii aparținând grupului etnic respectiv îl reprezintă în totalul populației de vârstă corespunzătoare unui ciclu de educație în respectiva unitate administrativ-teritorială.

De asemenea, în Strategia Guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2021-2027, la punctul 3.3. se face referire la discrepanțele majore între copiii rome și cei majoritari, la tratamentul diferențiat și la segregarea școlară care, încă, se practică ca și în cazul nostru.

Având în vedere cele mai sus menționate, vă solicităm respectuos să anulați acest proiect sau să-l desfășurați într-o zonă în care să nu afecteze sănătatea copiilor rome, să fie incluși și copii neromi defavorizați în acest program finanțat din Planul Național de Redresare și Reziliență al României.

Mai mult, dorim să precizăm că nu suntem împotriva realizării unor programe și proiecte destinate minorității rome și suntem deschiși spre colaborare, dar să fie concentrată pe desegregare.

Așteptăm răspunsul dumneavoastră la adresa de e-mail: officectr@gmail.com

Cu aleasă considerație,